

باسمه تعالی

کلیه احکام (۶): احکام عاریه

گاهی اوقات پیش می آید که همسایه، همکار، دوست یا قوم و خویش وسیله ای را برای استفاده از ما طلب می کند به این صورت که بعد از استفاده دوباره آن را بازگرداند، به این داد و ستد اصطلاحاً عاریه گفته می شود (عاریه آن است که انسان مال خود را به دیگری بدهد که از آن استفاده کند و در عوض، چیزی هم از او نگیرد). که برای خودش احکامی دارد و قصد داریم برخی از آنها را در این فرصت بیان کنیم:

۱. مستحب است انسان تا جایی که می تواند اهل خیر رسانی به دیگران باشد و گرفتاری و نیاز ایشان را برآورده کند و این از افضل اعمال است. چنانکه روایت داریم از امام صادق علیه السلام:

...مَنْ قَضَى لِأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَاجَةً قَضَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِائَةَ أَلْفِ حَاجَةٍ مِنْ ذَلِكَ ... کسی که حاجت برادر مؤمن خود را برآورده سازد، خداوند متعال در روز قیامت صد هزار حاجت او را برآورده می کند... (الکافی؛ ج ۲؛ صفحه ۱۹۳)

۲. کسی که وسیله ی دیگری را به عنوان عاریه و استفاده رایگان گرفته، نمی تواند بدون اجازه صاحبش به فرد دیگری بدهد و لازم است در استفاده و نگهداری از آن نهایت دقت را داشته باشد و وسیله را سالم به صاحبش برگرداند.

۳. مالی را که انسان عاریه گرفته اگر بدون اینکه کوتاهی کند با حادثه ای از بین برود یا معیوب بشود چون کوتاهی نداشته ضامن نیست و لازم نیست خسارت را جبران کند اما در سه صورت مطلقاً ضامن است و باید جبران کند:

الف: در نگهداری مال یا وسیله کوتاهی کرده یا در استفاده زیاده روی نماید.

ب: اگر شرط شود که در صورت خسارت جبران کند.

ج: چیزی که برای استفاده رایگان و عاریه گرفته طلا یا نقره باشد.

(توضیح المسائل مراجع، ج ۲، مسائل ۲۳۴۴، ۲۳۴۹ و ۲۳۵۹)

خداوند متعال توفیق خدمتگزاری به بندگانش را به همه ما عنایت بفرماید به برکت صلوات بر محمد و آل محمد.